19 Νοεμβρίου 2014

Σαν Σήμερα 19 Νοεμβρίου :Πεθαίνει ο Κυριάκος Μάτσης, αγωνιστής της ΕΟΚΑ.

ΑΦΙΕΡΩΜΑ: ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΜΑΤΣΗΣ – Ο ΗΡΩΑΣ, ΙΔΕΟΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

«Έκλεξε όσον ημπορής τον τρόπο του θανάτου σου, ένας ωραίος θάνατος είναι συνήθως η ευγενεστέρα πράξις της ζωής!»

19 Νοεμβρίου, ο κυπριακός Ελληνισμός τιμά ένα από τα πιο επίλεκτα παιδιά του. Τον Σταυραετό του Πενταδακτύλου, τον Κυριάκο Μάτση, που το ηρωικό του τέλος, το φθινοπωρινό εκείνο μεσημέρι του 1958, δεν ήταν τίποτε άλλο από το επιστέγασμα μιας λαμπρής αγωνιστικής πορείας. Ο θάνατός του στο κρησφύγετο του Δικώμου ήταν η φυσική κατάληξη ενός ιδεολόγου, οραματιστή και αγωνιστή, που μπήκε στο καμίνι των εθνικών αγώνων από τα μαθητικά θρανία.

Ο Κυριάκος Μάτσης είναι αναμφισβήτητα μια από τις πιο αξιοθαύμαστες φυσιογνωμίες του Εθνικο-απελευθερωτικού Αγώνα της ΕΟΚΑ. Ο Μάτσης είχε το χάρισμα να συνδυάζει τον οραματισμό και τον πολιτικό ρεαλισμό με την αγωνιστική διάθεση. Τα στοιχεία αυτά είναι εκ των ων ουκ άνευ στην ανάδειξη των χαρισματικών ηγετών. Η όλη προσωπικότητα του Μάτση διαγράφεται μέσα από τα ίδια τα κείμενά του, πολύτιμη κληρονομιά κι αυτά όπως η θυσία του.

Φιλοσοφημένη προσωπικότητα
Γιος αγροτών από το Παλαιχώρι της Μόρφου, ο Κυριάκος Μάτσης γεννήθηκε τον Ιανουάριο του 1926 και αποφοίτησε από το Γυμνάσιο Αμμοχώστου το 1945. Στα κοινά άρχισε να συμμετέχει από τα μαθητικά του χρόνια. Η συγκροτημένη και φιλοσοφημένη προσωπικότητά του αρχίζει να φαίνεται από τις πολιτικές του αντιλήψεις, που ακόμη και σήμερα είναι πολύτιμες παρακαταθήκες. Γράφει στο

ημερολόγιό του το 1944:

«Να ’σαι τίμιος στις πολιτικές σου αντιλήψεις που πρέπει να πηγάζουν από την αγάπη προς τον συνάνθρωπο, που συνεπάγεται καλυτέρεψη της Πολιτείας, που σαν άμεση συνέπεια έχει την της πατρίδας μερικά και του κόσμου γενικά».

Στις 29.6.1945 στην καταληκτήρια τελετή της αποφοίτησης του ως εκπρόσωπος των αποφοίτων του Γυμνασίου Αμμοχώστου αναφέρει για την Ελλάδα και τον Ενωτικό πόθο όλων των Κυπρίων: Εμπρός λοιπόν, Ακρίτες των εθνικών μας επάλξεων. Ας της δώσουμε (αναφέρεται στην Ελλάδα) το κάθε τι. Και την ζωή μας ακόμα, γιατί αν πραγματικά μια φορά κανείς πεθαίνει, το να πεθάνει για την Ελλάδα Θεία είναι η δάφνη.
Μη ξεχνάτε ποτέ πως εμείς θα αποτελέσουμε τα αυριανά στελέχη του Ελληνικού Στράτου. Μη ξεχνάτε πως σήμερα η Ελλάδα δεν είναι τίποτε άλλο παρα νεκροθήκη ημιθέων, όπως την απεκάλεσε κάποτε ο Βύρων. Μη ξεχνάτε πως είμαστε Έλληνες.
Και σαν τέτοιοι θα σταθούμε στο ύψος της Ιστορίας μας περήφανοι και αξιοπρεπείς. Ας σταθούμε περήφανοι κι εμείς οι υπόδουλου Κύπριοι γιατί έχουμε αναφαίρετο το δικαίωμα αυτό. Και εμείς πολεμήσαμε πλάι στους άλλους Έλληνες. Χαρήκαμε μαζί τους τις χαρές, κλάψαμε μαζί τους στες συμφορές.
Το αίμα μας χύθηκε με το άλλο Ελληνικό αίμα, για να ποτίσει το πλατύφυλλο δένδρο της λευτεριάς, το δένδρο που στοιχειώνει και θεριεύει και μεγαλώνει, έτοιμο να απλώσει την ευεργετική του σκιά και στη μικρή μας πατρίδα.
Όπως δε όλα τα σκλαβωμένα ελληνικά μέρη έτσι και μεις θα βροντοφωνάξουμε το «άνοιξε μάνα μας γλυκιά, την άφθαρτη αγκαλιά σου κι αγκάλιασε μας τα φτωχά τα μαύρα τα παιδία σου» και με λαχτάρα θα καρτερούμε την ώρα του τέλους της πολύπλαγκτης Οδύσσειάς μας».

Και τα λόγια του αυτά στάθηκαν ιδιαίτερα προφητικά για τη γενιά του αλλά και για το μέλλον της Ελληνικής Κύπρου. Ο ίδιος όπως και πολλοί συναγωνιστές του, ο φίλος του Γρηγόρης Αυξεντίου τίμησαν τα λόγια αυτά, τίμησαν το προαιώνιο αίτημα των Κυπρίων για Ένωση με τη μάνα Ελλάδα.

Δεν ήταν μόνο πολιτικά ώριμος ο μαθητής Κυριάκος. Έτρεφε ταυτόχρονα και μια απέραντη αγάπη για τον άνθρωπο. Προτού φθάσει την ηλικία των 18, ο νεαρός απόφοιτος του Γυμνασίου Αμμοχώστου σημειώνει στο ημερολόγιό του στις 13 Ιανουαρίου 1944, έξι ολόκληρα χρόνια πριν από την έγκριση από τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών της «Παγκόσμιας Διακήρυξης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου»:

«Ιδού τα δικαιώματα του ανθρώπου: 1. Το δικαίωμα της ζωής. Οι άνθρωποι μπορεί να διαφέρουν μεταξύ τους μα μπροστά στο νόμο είναι ίσοι. 2. Η προστασία των ανηλίκων. 3. Το καθήκον και η ελευθερία. 4. Το δικαίωμα του να κερδίζεις

χρήματα. 5. Το δικαίωμα της περιουσίας. 6. Η ελευθερία της κυκλοφορίας. 7. Το δικαίωμα της εκπαίδευσης. 8. Ελευθερία σκέψεως και λόγου. 9. Ατομική ελευθερία. 10. Προστασία κατά της βίας».

Όπως φαίνεται και στην ομιλία του της 28ης Οκτωβρίου 1944, η λατρεία του για την Ελλάδα είναι τόσο μεγάλη ώστε οραματίζεται την Τρίτη μεγάλη προσφορά της Ελλάδος στην ανθρωπότητα. Μιλά για τον τρίτο Ελληνικό πολιτισμό, μετά την κλασσική αρχαιότητα και το Βυζάντιο.

Στις 12 Οκτωβρίου 1946 ο Μάτσης φεύγει από την Κύπρο, όπου με υποτροφία της Κυπριακής Αγροτικής Εταιρείας θα σπουδάσει γεωπόνος στο Πανεπιστήμιο της Θεσσαλονίκης. Ήταν γόνος αγροτικής οικογένειας, που μοχθούσε και πότιζε καθημερινά με τον ιδρώτα της τη γη της Πιτσιλιάς. Γι’ αυτό ο Μάτσης αγάπησε τη γη και ήθελε να είναι αφέντες της αυτοί που τη δούλευαν. Γράφει σε φίλο του το 1958:

«Να γιατί δεν νοιάζομαι αν τη γη αυτή τη ζουν Τούρκοι για Έλληνες, Εβραίοι για ……. Εκείνο που έχει αξία είναι να τη ζουν αυτοί που την ποτίζουν με τον ιδρώτα τους και να περπατούν πάνω της ελεύθεροι, διαφεντευτές της, κυρίαρχοί της. Ν’ αναπνέουν περήφανοι τον αέρα της που να ’ναι αέρας δροσιάς, ομορφιάς, λεβεντοσύνης. Όχι πνίχτης»…

Στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
Στις 8 Δεκεμβρίου 1946 γίνεται η νενομισμένη τελετή της εισδοχής του στο Πανεπιστήμιο της Θεσσαλονίκης. Λίγους μόνο μήνες μετά, ο Μάτσης γίνεται ενεργό στέλεχος της Μορφωτικής Ένωσης Εθνικοφρόνων Φοιτητών. Αρχίζει τη διοργάνωση εξορμήσεων στη βορειο-ελλαδική ύπαιθρο, με σκοπό την ανύψωση του ηθικού των κατοίκων της υπαίθρου που υπέφεραν από τον εμφύλιο πόλεμο, καθώς και την εμψύχωση του ελληνικού στρατού. Στη Μακεδονία ανέπτυξε μεγάλη δράση και χάρη στα ρητορικά του προσόντα διακήρυττε τις απόψεις του για την Κύπρο. Για αυτό το έργο ονομαζόταν “Το αηδόνι της Κύπρου”.
Ο Κυριάκος Μάτσης γίνεται φλογερός κήρυκας των εθνικών δικαίων. Δεν λησμονούσε την αποικιοκρατούμενη Κύπρο και την ανάγκη της Ένωσής της με τον εθνικό κορμό.

Σε αυτούς που του έλεγαν ότι η Ελλάδα είναι φτωχή και κατεστραμμένη, ενώ η Αγγλία είναι μια πλούσια αυτοκρατορία, απαντούσε με πάθος:

«Προτιμούμε τα ράκη της μητρός Ελλάδος, παρά την πορφύραν της μητρυιάς».
Στη φοιτητική συγκέντρωση-διαμαρτυρία που έγινε στο αμφιθέατρο του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης για τη συμπεριφορά των 4 μεγάλων δυνάμεων έναντι

στις εθνικές διεκδικήσεις της Ελλάδος, η ομιλία του Κυριάκου Μάτση όπως γράφουν οι «Ακρίτες του Βορρά» συνοδεύτηκε από παρατεταμένα χειροκροτήματα και τη ρυθμική κραυγή: ΕΝΩΣΗ, ΕΝΩΣΗ ΚΥΠΡΟΣ, ΒΟΡΕΙΟΣ ΗΠΕΙΡΟΣ»
Το Ιούλιο του 1947 γράφει ένα προφητικό κείμενο στο ημερολόγιό του: «καποιοι θέλουν προδοτικά να συμμετάσχουν στη Διασκεπτική συνέλευση του Κυβερνλητη, που θα καταστρώσει το σύνταγμα της Κύπρου, το σχοινί που θα σφυκτοδέσει τον Κυπριακό λαό μακρυά από τη μάνα του». Λόγια προφητικά που συνέβησαν το 1960 οπόταν προδόθυκε το όραμα της ένωσης και οι θυσίες των ηρώων της ΕΟΚΑ με το δοτό σύνταγμα.
Ο Κυριάκος Μάτσης όπως αναφέραμε και πριν δεν νοιαζόταν μόνο για την Ένωση της Κυπρου με την Ελλάδα αλλά ανησυχούσε και για τα άλλα φλέγοντα θέματα του Ελληνισμού. ΄Ετσι το Δεκέμβριο του 1947 γράφει στο ημερολόγιό του: «Φεύγει ακόμα ένα χρόνος. Και ταλαιπωρημένη η ανθρωπότης αγκομαχά κάτω από μια αναταραχή τρομερή, μέσα σε μια τεραστία σύγχυση πνευμάτων. Ιδιαίτερα η πατρίδα μας κάτω από την ανταρτική δράση των κομμουνιστών, με ματωμένο το μέτωπο αγωνίζεται για να διασώσει τη Μακεδονία από τα χέρια των Βουλγάρων, που νομίζουν ότι είναι δυνατόν να πάρουν τη Θεσσαλονίκη. Τότε μόνο θα γίνει αυτό, όταν πτώματα τα κορμιά μας τα πατήσουν».

Άνθρωπος χωρίς παρωπίδες και φανατισμούς, ο Μάτσης είχε το θάρρος και την παρρησία να παρουσιαστεί το 1948 ενώπιον του Έκτακτου Στρατοδικείου Θεσσαλονίκης και να υπερασπιστεί τον συμπατριώτη και συμφοιτητή του Γιάννη Δρουσιώτη, ο οποίος ανήκε στο αντίθετο ιδεολογικό στρατόπεδο. Γράφει στις 24 Ιουνίου 1948:

«Εμαθα στη ζωή να αγαπώ και να εκτιμώ τους ιδεολόγους αγωνιστές που ξέρουν να αγωνιστούν για ένα ιδανικό, αδιάφορο ποιο είναι αυτό, αρκεί να το πιστεύουν. Και ο Γιάννης Δρουσιώτης το πίστευε».

«Μόνο όταν το συμφέρον το ατομικό σταματήσει να κινεί το λογισμό μας σε κάθε μας πράξη, μόνο όταν ο καθένας εργάζεται για το σύνολο και τον εαυτό του, μόνον τότε η ανθρωπότης μπορεί να βρει το δρόμο της».

Νεαρός φοιτητής παλεύει συχνά στο συναίσθημα και στη λογική, ανάμεσα στην πλάνη και στην αλήθεια. Μένει πιστός στο αληθινό, το οποίο υπόσχεται να υπηρετήσει και να αγωνιστεί γι’ αυτό. Γράφει στις 16.4.47:

«Η σημαία για την οποίαν έδωκα όρκο να υπηρετήσω είναι η ΑΛΗΘΕΙΑ. Θα της μείνω πιστός και θ’ αγωνίζομαι για το ΦΩΣ και την ΑΛΗΘΕΙΑ».

Και όταν πρόκειται για την αλήθεια, ο Κυριάκος Μάτσης δεν χαρίζεται σε κανέναν,

ούτε και στον εαυτό του. Εξετάζει διαρκώς το βίο και τη συμπεριφορά του. Θέλει να έχει έλεγχο του συγκινησιακού του κόσμου και αγωνιωδώς διερωτάται:

«Δύο χρόνια κύλησαν. Στέκομαι στο ύψος μου; Πάντως όμως κάθε ένας πρέπει να είναι αυστηρός με τον εαυτό του και να εφαρμόζει αυτοέλεγχον. Γι' αυτό νομίζω ότι σε πολλούς τομείς έκαμα δίκια και ειλικρινά το καθήκον μου, θυσιάζοντας κάποτε και τη ζωή μου, ενώ σε άλλους τομείς υστέρησα εις ασυγχώρητον βαθμόν. Αυτά τα κενά πρέπει να τα συμπληρώσω».

Από την 1η Ιουλίου μέχρι την 29η Νοεμβρίου 1951 ο Κυριάκος Μάτσης βρίσκεται στην Κύπρο και ασχολείται με τη συγγραφή της πτυχιακής του διατριβής, που έχει ως θέμα: «Γενική μελέτη του χωρίου Παλαιχωρίου Λευκωσίας (Κύπρου) και ειδική τής εν αυτώ αμπελοκαλλιέργειας.

Στις 2 Ιουνίου 1952 λαμβάνει τον τίτλο του Γεωπόνου. Βαθμός Πτυχίου «Λίαν Καλώς».

Στην ΕΟΚΑ
Εγκαταλείπει την Ελλάδα είκοσι έξι ημέρες αργότερα και επιστρέφει στην Κύπρο. Αρχίζει να εργάζεται στο μεγάλο αγρόκτημα του θείου του Π. Ιωάννου στα Κούκλια. Ο επιστήμονας-γεωπόνος προσφέρει τις γνώσεις του στην ανάπτυξη της παραγωγής του αγροκτήματος.

1η Απριλίου 1955 αρχίζει ο Εθνικο-απελευθερωτικός Αγώνας της ΕΟΚΑ. Γράφει ο Γεώργιος Γρίβας Διγενής στα απομνημονεύματά του:

«Ο Μάτσης εκ των πρώτων κατετάγη εις την Οργάνωσιν. Στρατιώτης του καθήκοντος, αγνός και τίμιος, υπόδειγμα, εις τους υφισταμένους του εμψυχωτής, εισήλθεν εις τον αγώνα με την φλόγα της αυτοθυσίας και την δίψαν να επιτελέσει έργον μεγάλο».

Το Αγρόκτημα των Κουκλίων όπου εργαζόταν ο Κυριάκος Μάτσης γίνεται αγωνιστικό κέντρο. Το Land-Rover της εταιρείας με αριθμούς εγγραφής R372 χρησιμοποιείται για μεταφορά οπλισμού, βομβών, πυρομαχικών και άλλου επαναστατικού υλικού με οδηγό τον Μάτση, που αψηφούσε το θάνατο. Η αυτοθυσία ήταν ταυτόσημη με την αγωνιστική του ύπαρξη.

Με την κατηγορία ότι ανήκει στην ΕΟΚΑ, ο Κυριάκος Μάτσης συλλαμβάνεται από τους Άγγλους στις 9 Ιανουαρίου 1956 και τον αποστέλλουν στα ανακριτήρια της Ομορφίτας. Γνωρίζουν ότι είναι σημαντικό στέλεχος της Οργάνωσης και ότι έχει στενή επαφή με τον Διγενή. Με την παρρησία που τον διέκρινε, δεν το αρνιέται. Οι διαβόητοι ανακριτές Ρόμπινσον, ΜακΚάουαν και Χάρις τον ανακρίνουν, αλλά ο

Μάτσης τούς μιλά για τις παραδόσεις των Ελλήνων, για τη μοίρα της πονεμένης Ρωμιοσύνης, για το χρέος να αγωνισθεί κανείς για την ελευθερία και δεν μένει μέχρις εκεί. Αντιστρέφει την πορεία των ανακρίσεων και τους ρωτά με θάρρος:

«Εσάς ποιος είναι, όμως, ο ρόλος και η αποστολή σας; Γιατί βρίσκεστε σε έναν τόπο που δεν σας θέλουν; Τι θα κάνατε εσείς αν ήσασταν στη δική μου τη θέση; Απαντήστε μου».

Τέτοια αξιοπρέπεια και τέτοια πρόκληση δεν την περίμεναν οι στυγνοί ανακριτές. Γι' αυτό θα τον απομονώσουν και θα υποστεί τα φρικτότερα των βασανιστηρίων: Κτυπήματα, αϋπνία, ηλεκτροσόκ, αδιάλειπτες και επί εικοσιτετραώρου βάσεως ανακρίσεις. Σε καμία όμως περίπτωση η ψυχή του δεν λυγίζε5ι. Παραμένει γενναίος και ατρόμητος.

Ο ιδεολόγος, ο ιδεαλιστής απορρίπτει τον υλισμό και θέτει την αρετή και την πατρίδα πάνω απ' όλα. Ο Στρατάρχης Χάρτινγκ επιχειρεί να τον εξαγοράσει για να καταδώσει τον Διγενή, με το μυθικό για την εποχή εκείνη ποσό του μισού εκατομμυρίου λιρών. %Ε Κυριάκος Μάτσης, όμως, δίνει μάθημα αγωνιστικής αρετής στους βασανιστές του και είχε το θάρρος να βροντοφωνάξει κατάμουτρα στον σκληρό αποικιοκράτη Χάρτινγκ, κτυπώντας τη γροθιά του στο τραπέζι:

«Εξοχότατε, ού περί χρημάτων των αγώνα ποιούμεθα, αλλά περί αρετής. Λυπούμαι, διότι με έχετε προσβάλει με την πρότασή σας».

Ο κυβερνήτης αποχώρησε αμέσως και εκτιμώντας το ήθος του Μάτση, έδωσε εντολή να σταματήσουν τα βασανιστήρια που του έκαναν. Ο Μάτσης μεταφέρεται στα κρατητήρια Κοκκινοτριμιθιάς, όπου τον Απρίλιο του 1956 μετά την εξορία του Μακαρίου γίνονται ουσιαστικές συνομιλίες λύσης του Κυπριακού εντός των κρατητηρίων. Ο Μάτσης συνομιλούσε με τους ανακριτές, το βοηθό κυβερνήτη Sinclair και τον Redaway. Κατάφερε να βελτιώσει τους όρους της συμφωνίας Μακαρίου – Χάρτινγκ σε σημαντικά σημεία και πίστευε στη σύντομη λύση του Κυπριακού. Έθετε τα πάντα υπόψη του Διγενή, ο οποίος όμως θεώρησε ότι δεν μπορούσε από μόνος του να υπογράψει ή να δώσει τη συγκατάθεσή του για τη λύση και το πολιτικό μέλλον της Κύπρου.

Την 1η Μαΐου ο Διγενής στέλνει στον Μάτση με το ψευδώνυμο «Μιλτιάδης» την περίφημη «Διαταγή», στην οποία του ανέθετε όρους πως ο ένοπλος αγώνας θα λήξει μόνο όταν επιτευχθεί συμφωνία και διαπραγματεύσεις δύνανται να γίνουν μόνο με τον Μακάριο, όταν αυτός αφεθεί ελεύθερος.

Στις 13 Σεπτεμβρίου 1956, ο Κυριάκος Μάτσης δραπετεύει από τα κρατητήρια Κοκκινοτριμιθιάς και διορίζεται Τομεάρχης της επαρχίας Κερύνειας. Ως αντάρτης

καταζητούμενος δεν χάνει την επαφή με τους φίλους και συγγενείς του. Γράφει τον Φεβρουάριο του 1958 στο νεαρό εξάδελφό του Συμεών Μάτση:

«… Είμαστε αναγκασμένοι να κάνουμε πέτρα την καρδιά, για να σταθούμε άξιοι του χρέους μας. Δοκίμασα πιο έντονο τον πειρασμό όταν περαστικός για λίγες μέρες από το χωριό ήμουν υποχρεωμένος να μην πάω να δω τους δικούς μου. Ήταν βέβαιο πως κάποτε θα τους ρωτούσαν αν με είδαν και έπρεπε να λεν «όχι» και να μπορούν να ορκιστούν γι’ αυτό. Μα έτσι θα είναι και πιο έντονη η χαρά όταν βρεθούμε τη μέρα της ΝΙΚΗΣ. Αν όμως η επιταγή της πατρίδας μάς φυλάξει μια άλλη μοίρα, τότε θ’ αγάλλεται η ψυχή μας απ’ τα ουράνια σαν συντροφιαστά με τα άλλα αδέλφια στον μεγάλο γιορτασμό θα πανηγυρίσουμε».

Το τελευταίο φθινόπωρο της ζωής του ο Μάτσης χαράζει στο χαρτί απαισιόδοξους στίχους, λες και τραγουδούσε τον ίδιο το θάνατό του:

«Παράξενο το μίλημα των λουλουδιών που σπέρνουμε στους τάφους

Λουλούδια παν στο μνήμα των να σπείρης θέλεις,

Τώρα που των ιδεών το άνθισμα θάφτηκε μέσ’ το χώμα;

Σπείρε τα.

Πιο δυνατά θα πεταχτούν και πι’ όμορφα θα λάμπουν

σαν απ’ το χέρι σου, κυρά, καλή φροντίδα θα ’βρουν.

Κι όσο φουντώνει η φυλλωσιά και πιο πολύ φυτρώνει

τόσο και πιο πολύ βαθιά η ρίζα των θ’ απλώνει

ώσπου να φτάσει στο κορμί κάτω που θα σαπίζει

πιο περισσά για να τραφή και πιο πολύ ν’ ανθίζει».

Επιστέγασμα των αγώνων του Κυριάκου Μάτση ήταν όταν μέσα από το κρησφύγετό του στο Δίκωμο, βροντοφώναξε στη μία και τριάντα το μεσημέρι της 19ης Νοεμβρίου 1958:

«Όχι. Δεν παραδίδομαι. Αν θα βγω, θα βγω πυροβολώντας».

Περικυκλωμένος στο ασφυκτικό κρησφύγετό του δεν είχε άλλη εκλογή παρά να πεθάνει. Ο ίδιος δεν είχε αφήσει στην ψυχή του κανένα ηθικό περιθώριο για εκλογή. Ήταν έτοιμος για το θάνατο. Τον είχε προβλέψει στα γράμματά του, τον

είχε αναλύσει στους φιλοσοφικούς στοχασμούς του, τον είχε με σιγουριά καταγράψει στο ημερολόγιό του, τον είχε τραγουδήσει. Είχε υπογραμμίσει στο βιβλίο «Σιδηρά Διαθήκη» του Δημητρακοπούλου:

«Έκλεξε όσον ημπορής τον τρόπο του θανάτου σου, ένας ωραίος θάνατος είναι συνήθως η ευγενεστέρα πράξις της ζωής!».

Τρία πράγματα σκέφτηκε να κάνει: να κάψει τα έγγραφα της ΕΟΚΑ, να διώξει τους δύο συντρόφους του και να γεμίσει το όπλο του. Οι Άγγλοι αν και πολύ περισσότεροι φοβήθηκαν και προτίμησαν τη σιγουριά της ρίψης χειρομβοβίδων. Ο Μάτσης κείτονταν διαμελισμένος από την έκρηξη της χειροβομβίδας στο μικρό του κρυσφήγετο του, αλλά η ψυχή του είχε βρει τη θέση της στο πάνθεον των ηρώων.

Έντεκα μήνες πριν από το πέρασμα τού Μάτση στην αθανασία, σε επιστολή προς τους γονείς του, φανερώνει το πώς θα αντιμετώπιζε το τελευταίο προσκλητήριο της πατρίδας:

«Πιστεύουμε ότι κάθε θυσία μας δεν πηγαίνει άδικα και εσείς να είστε περήφανοι για μας. Αν ο καλός Θεός μας επιφυλάσση την λαμπράν τύχη να δώσωμεν την ζωήν μας για την πατρίδα, τότε η χαρά σας πρέπει να είναι απέραντη. Δεν ξέρω αν μπορεί να ονειρευτεί ένας άνθρωπος καλύτερη τύχη από αυτήν. Και δεν μπορώ να σκεφθώ γονείς που να είναι πιο περήφανοι παρά για τα παιδιά τους που έπεσαν για την πατρίδα».

Ο λόγος του Μάτση είναι λόγος διαχρονικός, γιατί πηγάζει από αξίες οικουμενικές, οι οποίες έχουν ως κέντρο αναφοράς τους τον άνθρωπο. Ο Κυριάκος Μάτσης αντιτάχθηκε και με την γραφίδα του, αλλά και με το όπλο του σε κάθε μορφή ολοκληρωτισμού και καταπίεσης. Η πίστη του στην ελευθερία και στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια στάθηκαν οι παντοτινοί σύντροφοί του. Με ακλόνητη πίστη στην ΈΝΩΣΗ της Κύπρου με την Ελλάδα, αγωνίστηκε και ως φοιτητής αλλά κυρίως ως αγωνιστής της ΕΟΚΑ ενσυνείδητα για να πραγματοποιήσει την «ανάγκη» αυτή του Κυπριακού Ελληνισμού. Αλλά δεν στεκόταν μόνο σ΄ αυτό . Όπως μαρτυρούν οι συναγωνιστές του, μετά την πραγματοποίηση της Ένωσης έβλεπε πιο μακριά, την Βόρειο Ήπειρο, τους Έλληνες της Κωνσταντινουπόλεως και της Μικράς Ασίας. Ο Μάτσης ήταν ένας συνειδητός ιδεολόγος της Ένωσης αλλά και της πραγματοποίησης όλων των Εθνικών διεκδικήσεων.

Πηγή: facebook.com